

İTÜ

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANLIĞI

İç Kontrol Birimi

Sayı : B.30.2.İ.T.Ü.0.70.82.04/ 229

Konu : İç Kontrol Standartları Eylem Planı Hk.

16 NİSAN 2009

GENELGE 2009/.8

Bilindiği üzere, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun Beşinci Kısımında "İç Kontrol Sistemi" düzenlenmiş olup, bu bölümde iç kontrol sistemine ilişkin olarak; İç kontrolün tanımı ve amacı, kontrolün yapısı ve işleyişi, ön mali kontrol, mali hizmetler birimi, muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları, muhasebe yetkilisinin nitelikleri ve atanması, iç denetim, iç denetçinin görevleri, iç denetçilerin nitelikleri, atanması, İç Denetim Koordinasyon Kurulu ve Kurulun görevleri hususlarına yer verilmiştir.

Söz konusu düzenlemeler doğrultusunda, Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan ve 26/12/2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla (18) standart ve bu standartlar için gerekli (79) genel şart belirlenmiş bulunmaktadır.

Söz konusu Tebliğde (5) başlık altında toplam (18) standart,

1-Kontrol Ortamı Standartları

Standart: 1. Etik Değerler ve Dürüstlük

Standart: 2. Misyon, organizasyon yapısı ve görevler

Standart: 3. Personelin yeterliliği ve performansı

Standart: 4. Yetki Devri

2- Risk Değerlendirme Standartları

Standart: 5. Planlama ve Programlama

Standart: 6. Risklerin belirlenmesi ve değerlendirilmesi

3- Kontrol Faaliyetleri Standartları

Standart: 7. Kontrol stratejileri ve yöntemleri

Standart: 8. Prosedürlerin belirlenmesi ve belgelendirilmesi

Standart: 9. Görevler ayrılığı

Standart: 10. Hiyerarşik kontroller

Standart: 11. Faaliyetlerin sürekliliği
Standart: 12. Bilgi sistemleri kontrolleri

4- Bilgi ve İletişim Standartları

Standart: 13. Bilgi ve iletişim
Standart: 14. Raporlama
Standart: 15. Kayıt ve dosyalama sistemi
Standart: 16. Hata, usulsüzlük ve yolsuzlukların bildirilmesi

5- İzleme Standartları

Standart: 17. İç kontrolün değerlendirilmesi
Standart: 18. İç denetim

şeklinde belirlenmiştir.

Ayrıca, Kamu idarelerine iç kontrole ilişkin çalışmalarında rehberlik yapması amacıyla Maliye Bakanlığı tarafından 04.02.2009 tarihli ve 1205 sayılı yazıları ekinde Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Rehberi yayınlanmış olup, söz konusu Rehberde kamu idarelerinin eylem planlarını Kamu İç Kontrol Standartları çerçevesinde en geç 30.06.2009 tarihine kadar hazırlayarak üst yönetici onayını müteakip bir ay içinde Maliye Bakanlığına gönderilmesi ve eylem planında ön görülen çalışmaların en geç 30.06.2011 tarihine kadar tamamlamaları öngörülmüştür. Bu çerçevede öncelikle iç kontrol sistemi ile ilgili olarak aşağıdaki açıklamaların yapılması gerekli görülmüştür.

İç Kontrol Sistemi

İç kontrol; kamu kaynaklarının etkili, verimli, ekonomik ve idarenin amaçlarına uygun bir şekilde kullanılması, iş ve işlemlerin mevzuata uygunluğu, faaliyetler hakkında düzenli, zamanında ve güvenilir bilgi üretilmesi, idarenin varlıklarının korunması, yolsuzluk ve usulsüzlüklerin önlenmesi konularında yeterli ve makul güvence sağlayan bir yönetim aracıdır.

İç kontrol sadece mali kontrol olmayıp karar alınmasından işin sonuçlandırılmasına kadar izlenen tüm prosedürleri kapsayan ve tüm çalışanların rol aldığı bir sistemdir.

Bununla birlikte, kontrol faaliyetlerinde tasarım ve uygulama eksiklerinin olabileceği, bu nedenle tam bir güvence sağlamayacağı dikkate alındığında, iç kontrol sisteminin sürekli izleme ve değerlendirmeye tabi tutulması gerekmektedir.

Bu amaçla, Üniversitemiz İç Denetim Birimi Başkanlığının fonksiyonlarından biri; iç kontrol sisteminin yeterliliği, etkililiği ve işleyişi ile ilgili olarak yönetime bilgiler sağlamak, değerlendirmeler yapmak ve önerilerde bulunmak olacaktır.

Bu itibarla, Üniversitemiz iç kontrol sisteminin etkililiğinin değerlendirilmesi amacına yönelik izleme fonksiyonu Üniversitemiz İç Denetim Birim Başkanlığı tarafından yerine getirilecektir.

İç Kontrolün Amaçları

- Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesini,
- Kamu idarelerinin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesini,
- Her türlü mali karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesini,
- Karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesini,
- Varlıkların kötüye kullanılması ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunmasını sağlamaktır.

İç Kontrolün Unsurları

İç kontrol birbirleriyle bağlantılı beş unsurdan oluşmaktadır.

1-Kontrol Ortamı: İdarenin, yöneticilerin ve çalışanların iç kontrolü benimsemeleri, etik değerlere ve dürüst bir yönetim anlayışına sahip olmaları esastır. Performans esaslı yönetim anlayışı çerçevesinde görev, yetki ve sorumlulukların uzmanlığa önem verilerek bilgili ve yeterli kişilere verilmesi ve personelin performansının değerlendirilmesi gerekmektedir. İdarenin teşkilat yapısı ile personelin yetki ve sorumlulukları açık bir şekilde belirlenmelidir. Etkin bir kontrol ortamı, çalışanların kendi görev, yetki ve sorumluluklarını anladıkları ve etik davranışı özümstedikleri zaman oluşacaktır.

2-Risk Değerlendirmesi: Risk; kurumun hedeflerine ulaşmasına engel olması muhtemel olayların gerçekleşme ihtimalidir. Risk değerlendirme ise kurumun hedeflerine ulaşmasına engel risklerin tanımlanması ve analiz edilmesidir.

3-Kontrol Faaliyetleri: Kontrol faaliyetleri esas itibarıyla risklerin yönetilmesine ilişkindir. İç kontrol sistemi içinde önleyici, tespit edici ve telafi edici her türlü kontrol faaliyeti belirlenir ve uygulanır. Kontrol faaliyetleri, Üniversitemizin bütün kademelerine ve faaliyetlerine yayılmalıdır. Kontrol faaliyetlerine örnek olarak; yetki devri ve onay prosedürleri, görevlerin birbirinden ayrılması, kaynaklara ve resmi kayıtlara erişim konusundaki kontroller gösterilebilir.

4-Bilgi ve İletişim: Üniversitenin faaliyet alanı ile ilgili ihtiyaç duyacağı her türlü bilgi, uygun bir şekilde kaydedilir, tasnif edilir ve ilgililerin iç kontrol ile diğer sorumluluklarını yerine getirebilecekleri bir şekilde ve sürede iletilir.

5-İzleme: İzleme, iç kontrol faaliyetinin, belirli bir zaman aralıklarıyla kalitesinin, işleyişinin ve tasarımının gözden geçirilmesi ve alınması gereken önlemlerin değerlendirilmesinden oluşan bir süreçtir. İç kontrol sisteminin; değişen hedeflere,

ortama, kaynaklara ve risklere ayak uydurabilmesi için farklı ve tarafsız bir gözle değerlendirilmesi ihtiyacı izleme faaliyeti ile karşılanacaktır.

İç Kontrol Sisteminin tüm unsurları için yukarıda da belirtildiği gibi Maliye Bakanlığınca genel nitelikte kontrol standartları belirlenmiş bulunmaktadır.

Maliye Bakanlığı tarafından yayınlanan Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberinde; kamu idarelerinin iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması ve geliştirilmesi çalışmalarının, idarenin üst yöneticisinin liderliği ve gözetiminde, strateji geliştirme biriminin teknik desteği ve koordinatörlüğünde ve harcama birimlerinin katılımıyla yürütülmesi gerektiği belirtilmiştir.

İç Kontrole İlişkin Yetki ve Sorumluluklar

Üniversitemizde üst yönetici iç kontrol sisteminin kurulması ve gözetilmesinden harcama yetkilileri ise görev ve yetki alanları çerçevesinde, idari ve mali karar ve işlemlere ilişkin olarak iç kontrolün işleyişinden, Üniversitemiz iç denetçileri ise kurulacak iç kontrol sisteminin denetlenmesi ve geliştirilmesi yönünde önerilerde bulunulmasından sorumlu olacaklardır.

Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı iç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesi çalışmasını yapar ve ön mali kontrol faaliyetini yürütür. Muhasebe yetkilisi ise muhasebe kayıtlarının usulüne ve standartlara uygun, saydam ve erişilebilir olmasından sorumludur.

Ayrıca, Üst yönetici, harcama yetkilileri ve diğer yöneticiler; mesleki değerlere ve dürüst yönetim anlayışına sahip olunmasından, mali yetki ve sorumlulukların bilgili ve yeterli yöneticilerle personele verilmesinden, belirlenmiş standartlara uyulmasının sağlanmasından, mevzuata aykırı faaliyetlerin önlenmesinden, kapsamlı bir yönetim anlayışıyla uygun bir çalışma ortamının ve saydamlığın sağlanmasından görev ve yetkileri çerçevesinde sorumludurlar.

Anılan Rehberde kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin kurulması, işletilmesi, geliştirilmesi ve izlenmesinde yöntem olarak aşağıdaki hususlara yer verilmiştir.

İç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması ve geliştirilmesi çalışmalarının, üst yöneticinin liderliği ve gözetiminde, strateji geliştirme biriminin teknik desteği ve koordinatörlüğünde ve harcama birimlerinin katılımıyla yürütülmesi gerekmektedir. Gerek görülmesi halinde iç denetim biriminin danışmanlık desteğinden yararlanılacaktır.

Ayrıca, bir üst yönetici yardımcısı veya harcama yetkilisinin başkanlığında, harcama yetkilileri veya görevlendirecekleri yardımcılardan oluşan bir İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu ile harcama birimlerinden yönetici veya hiyerarşik olarak harcama yetkilisine en yakın düzeydeki temsilcilerden oluşan bir Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Hazırlama Grubu oluşturulacaktır. Kurul ve Grubun çalışmalarının koordinasyonu ile sekreteryaya hizmetleri strateji geliştirme birimi tarafından yürütülecektir.

Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Hazırlama Grubu tarafından öncelikle idaredeki mevcut durum ile 5018 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatta öngörülen iç kontrol sistemini tespit eden, karşılaştıran ve boşlukları ortaya koyan bir rapor hazırlanacak ve bu

rapora, idarede Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumlu bir iç kontrol sisteminin oluşturulmasını sağlamak amacıyla yapılması gereken çalışmaları, prosedürleri ve düzenlemeleri gösteren Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Taslağı eklenecektir.

Söz konusu Rehberde göre Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında ekli tablo kullanılarak en az aşağıdaki bilgilere yer verilmesi gerekmektedir.

- Kamu İç Kontrol Standardı Bileşeni
- Kamu İç Kontrol Standardı Kod Numarası
- Kamu İç Kontrol Standardı
- Kamu İç Kontrol Standardının genel şartı
- Mevcut Durum
- Eylem Kod Numarası
- Yapılması öngörülen eylem veya eylemler
- Eylemlerin gerçekleştirilmesinden sorumlu birimler/harcama birimlerinden konusunda uzman personelin katılımıyla oluşturulacak çalışma grupları
- Sorumlu birim/çalışma grupları ile işbirliği yapacak birim/çalışma grupları
- Eylemin gerçekleştirilmesinden elde edilecek çıktı veya sonuç (kanun veya yönetmelik taslağı, tebliğ, genelge, yönerge, talimat, idare ayrıntılı iç kontrol standartları, şema, rapor, çizelge, eğitim programı, eğitim materyali, eğitim faaliyeti, rehber, bülten, broşür, el kitabı, yazılım, kontrol listeleri, ve benzeri...)
- Eylemin tamamlanması için öngörülen tarih
- Açıklama

Bu çerçevede hazırlanacak Rapor ve eki Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Taslağı, İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu tarafından görüşülecek, Kurul, Eylem Planı Taslağında mevcut bir eylemin çıkarılması veya yeniden değerlendirilerek geliştirilmesi veya Taslakta bulunmayan bir eylemin eklenmesi gerektiği sonucuna varırsa, bu değişikliği yapabileceği gibi, gerekçesi ile birlikte Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Taslağı Hazırlama Grubuna gönderebilecektir.

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu tarafından uygun bulunan rapor ve Eylem Planı üst yöneticinin onayına sunulacak Eylem Planında önerilen çalışmalar üst yönetici tarafından değerlendirilecek, varsa gerekli görülen değişiklikler bu aşamada yapılacak bu suretle son şekli verilen Eylem Planı üst yönetici tarafından onaylanarak yürürlüğe konulacaktır. Eylem Planında öngörülen çalışmaların gerçekleştirilmesi sırasında ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrudan üst yöneticinin onayıyla Eylem Planı her zaman revize edilebilecektir.

Üst yönetici tarafından onaylanan Eylem Planında öngörülen çalışmaları gerçekleştirmekle görevli birim veya çalışma grupları tarafından hazırlanan taslak düzenlemeler, Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Hazırlama Grubunun uygun görüşüyle İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun değerlendirilmesine sunulacak İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun değerlendirmeleriyle son şekli verilen taslak düzenlemeler ise üst yöneticinin onayına sunulacaktır.

Bu çerçevede hazırlanan taslak düzenlemelerden üst yönetici tarafından uygun bulunanlar onaylanarak yürürlüğe konulacak ve uygulanacaktır.

Eylem Planında öngörülen faaliyet ve düzenlemelerin gerçekleşme sonuçları, Üniversitemiz strateji geliştirme daire başkanlığınca en az altı ayda bir olmak üzere düzenli olarak izlenecek, değerlendirilecek ve eylem planı formatında üst yöneticiye raporlanacaktır.

Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlık ve uygulama çalışmaları, bu Rehberde belirtilen ilke ve yöntemler çerçevesinde Üniversitemizin organizasyon yapısı, idari kapasitesi, çalışma yöntemleri ve benzeri özellikleri dikkate alınarak yürütülecektir.

Bilgilerinizi ve gereğini önemle rica ederim.

Prof.Dr.Muhammed ŞAHİN
Rektör